

PEC3: L'APLICACIÓ DE POLÍTIQUES ECONÒMIQUES

Estudia dels apunts : “Manual per ser un bon ministre d'economia”:

- Tema 5: Introducció a la Política Fiscal y a la Política Monetaria.
- Tema 6: La Política Fiscal.
- Annex Tema 6. La curva de Phillips.
- Tema 7. La Política Monetaria.

Llegeix del manual “Lectures d'economia” els articles:

3. ¿Cómo fui protagonista de las locuras de 1929?
4. Tulipomanía. La crisis de los tulipanes.
5. Lo que aprendí sobre la crisis económica mundial desde el FMI.
6. La inesperada resaca de un desastre natural.
7. Paul Krugman. La hora de la Política Fiscal.
8. Por qué las políticas de austeridad de gasto público son erróneas.
10. Es la Política Monetaria idiotas!

PROVA D'ESTUDI CONTINUAT 3 (PEC3)

SITUACIÓ:

A finals del 2019, va esclatar La pandèmia del Covid-19 que, al llarg del 2020, va expandir-se per tot el món. Les mesures per frenar la pandèmia ens varen portar a una caiguda en la producció de bens i serveis (PIB) impensable (EL PIB espanyol va caure un 11%; a Europa, un 6,4%; i a EE.UU. un 9,5%).

A l'Estat espanyol, al llarg de l'any 2021, l'activitat econòmica es va anar reprenent; de tal manera, que va tancar l'any amb un creixement del PIB, en termes reals, d'un 5%.

Ara bé, aquesta recuperació econòmica no ha estat exempta de dificultats degut, entre d'altres, a l'alça del preu de moltes matèries primes (níquel, gas, petroli, coure, etc.), manca de components electrònics i altres productes.

La invasió russa d'Ucraïna ha arribat quan semblava que la situació començava a normalitzar-se, el mercat laboral millorava, els colls d'ampolla en el transport i la producció es desfeien i l'economia, semblava, sortejar bé la variant “omicrón”.

Les sancions aplicades a Rússia i la incertesa sobre el futur esdevenidor han provocat una alça generalitzada dels preus a Europa. A Espanya, l'encariment de la benzina (25%), del gasoil (28%), de l'electricitat (80%) i dels aliments ha situat la inflació interanual del mes de febrer en un 7,6% (si bé la inflació subjacent ha estat d'un 3%).

Previsions del Banc Central Europeu estimen que la Unió Europea tancarà l'any 2022 amb una inflació del 5,1% i han rebaixat les perspectives de

creixement econòmic del 4,2% al 3,7%. És per això que, aquesta Institució, i degut a que, segons els seus estatuts, l'objectiu prioritari del BCE és el “*d’evitar un procés inflacionari i mantenir l’estabilitat del euro*” es compromet a “*prendre les mesures necessàries*” per tal de garantir “*l’estabilitat de preus i salvaguardar l’estabilitat financera*” ha decidit accelerar el pas en la retirada dels estímuls que varen activar, l’any 2020, per salvar l’economia del cop de la pandèmia:

.. Anirà reduint el programa de compres massives de Deute Públic europeu.
.. i molt possiblement, a mig termini, pujarà els “*tipus d’interès*” (“i”) bancaris. (“O tot, el contrari”, ha afirmat *Christine Lagarde*, Presidenta del BCE, “si es que la inflació comença a relaxar-se”).

A més, tant USA com Europa, i altres aliats, han decidit sancionar a Rússia excloent alguns bancs russos del sistema de comunicació interbancari SWIFT (no tots, doncs, si així fos, es complicarien molt els pagaments de gas i petroli que necessita Europa) i la congelació de les transaccions amb el Banc Central de Rússia (BCR); reduint el marge de maniobra que tindrà aquest per intervenir davant el caos que es pot produir en el mercat internacional de divises. (Rússia disposa d’unes reserves de divises per valor d’uns 640.000 milions de \$ - 40% del PIB- D’aquestes, un 23% en or, un 21% en \$ i la resta en euros, iuans, etc.,). El problema per Rússia és que més de la meitat d’aquestes reserves estan en entitats fóra del territori rus. De tota manera, el Deute Públic rus està molt controlat (18% del PIB).

El que resulta obvi, es que el conflicte en l’Est d’Europa ha empitjorat un panorama tant complexa com ombrívol.

1.Com qualificaries la situació econòmica que viurà Europa, molt probablement, en un futur pròxim? Es una recessió? Justifica la resposta

No arribarem al punt de trobar-nos en una recessió econòmica donat que les sancions imposades a Rússia i la parada de les exportacions per part d’Ucraïna, tot i afectar directe o indirectament en la majoria de sectors, no comportaran una baixada del producte interior brut dels països (PIB) encara que sí que reduiran el nivell de creixement d’aquests.

2. En cas que Europa patís una recessió seria bo demanar als països de la Unió europea que intentessin equilibrar els seus pressupostos? Raona la resposta

No és bona idea modificar els pressupostos per evitar irregularitats que puguin afectar a l’estabilitat econòmica i derivar en una recessió encara més gran.

No, amb la teoria keynesiana, si intentéssim reduir la despesa pública poden generar una radicalització i perdiem l’efecte multiplicador quan la despesa pública sigui major que els impostos.

3. Quina situació hauria d'estar vivint Europa per tal de qualificar-la d'*estagflació*?

Hauriem, en primer lloc, d'estar patint una inflació. Això no és així, ja que no està havent-hi una pujada del nivell dels preus generalitzada sinó només dels béns i serveis dels quals Rússia o Ucraïna són principals productors (petroli, gas, blat, gira-sols, etc.).

En segon lloc, hauriem, per estar en la citada situació, d'estar patint un estancament econòmic. Això tampoc és així, ja que, malgrat la pujada dels preus de certs productes i l'arribada de refugiats, el comerç europeu no té una forta dependència en els mercats ucraïnesos i rus.

4. Com expert internacional que ets, quin tipus de polítiques econòmiques aconsellaries activar per tal de sortir d'aquesta crisi. Polítiques de demanda? D'oferta? Expansives? Restrictives?

Política d'oferta, ja que aquesta crisi és causada per la falta d'oferta, i per tal de solucionar-la aplicarem una política restrictiva. Primer cal gestionar la manca de matèries primeres i el cost d'energia.

5. Creus que l'anunci, per part del BCE, de possibles augments en els "i" pot ajudar a sortir de la crisi econòmica en que està sotmesa la Unió Europea?

Això provocaria que es reduís la inversió privada perquè es reduirien els beneficis d'aquestes en haver de pagar més taxes per préstecs. Una baixada d'aquestes no ajudaria a sortir de la crisi, faria tot el contrari.

6. Què creus que pot passar amb el "*ruble*" si els rumors de desconfiança amb el sistema financer rus es fan realitat? Per què creus que el BCR ha augmentat els "i" del ruble al 20%? Raona la resposta

Si els rumors de desconfiança es fan realitat, la població i les grans fortunes que posseeixin rubles les canviarien per altres divises per por que es devaluï la moneda aconseguint que el seu valor caigui. El BCR ha augmentat els "i" del ruble al 20% per a intentar que se segueixi utilitzant el ruble i que les grans fortunes i bancs no comprin altres divises, ja que la rendibilitat del ruble seria superior, però això també reduiria la inversió privada, perquè els interessos serien superiors.

7. Si la situació econòmica que viurà Europa, molt probablement, en un futur pròxim, fos de recessió quin tipus de mesures recomanaries i en què consistirien?

Recomanaria aplicar polítiques fiscals expansives, disminuint impostos i augmentant la despesa pública. Això provocaria un increment del dèficit públic que es podria reduir amb la venda de deute públic. Aquest es podria recomprar més tard (quan s'estigués en superàvit públic).

8. Si la situació que viurà Europa, molt probablement, en un futur pròxim, fos d'*estagflació*? quin tipus de mesures de política econòmica recomanaries i en què consistirien?

Estimularia l'oferta. Les mesures que portaria a terme per solucionar una estagflació serien liberalitzar sectors econòmics perquè entri la competència i fer-los més eficients, privatitzar totes aquelles empreses i bancs que ofereixen

productes que poden ser produïts i distribuïts segons les lleis del lliure mercat, incentivar la formació i reciclar els llocs de treball que han quedat obsolets, fomentar l'esperit empresarial amb entitats que ajudin a les persones que volen muntar un negoci, reduir els tipus d'interès bancaris, reduir els sous o beneficis de les grans empreses i flexibilitzar el mercat laboral.

9. Si *Europa* tingués un sistema de pensions de "repartiment" com funcionaria aquest?

Si *Europa* tingués un sistema de pensions de repartiment, les cotitzacions dels treballadors en actiu estarien destinades a finançar les pensions dels jubilats del moment. Els actuals treballadors esperen que les generacions que els succeeixen faixin el mateix quan arribi el moment, per la qual cosa podríem parlar de pacte intergeneracional.

10. Si estiguéssim en recessió i apliquéssim polítiques fiscals, per tal de sortir de la crisi, es podria produir l'efecte crowding-out"? Raona la resposta

Sí, es podria produir l'efecte crowding-out ja que augmentaríem el gast públic i per això potser hauríem d'augmentar el deute públic, de manera que es podria produir que es desplaçés la inversió privada, és a dir, que la capacitat d'inversió de les empreses privades es reduís a causa del deute públic.

11. Per què, fins ara, el BCE es dedicava a fer compres massives de Deute Públic als països del euro?

Fins ara BCE es dedicava a comprar Deute públic massivament als països de l'euro, amb l'objectiu d'activar l'economia europea després de l'esclat de la crisi del covid-19.

12. Quan parlem de la "asimetria" de la política monetària a què ens estem referint?

Ens referim al fet que, segons els keynesians, és molt més eficient l'aplicació de polítiques monetàries restrictives que expansives, i això es deu a:

1. La ineficiència de les polítiques monetàries d'expansió: ja que per més que es baixi el coeficient de caixa, i es compri deute públic, els préstecs no tenen per què augmentar. Igual que per més que es redueixi els tipus d'interès, no tenen per què augmentar les inversions.
2. L'eficiència de la política monetària restrictiva: pel fet que, en cas d'eufòria inflacionista, si augmentem el coeficient de caixa, la capacitat dels bancs de fer préstecs és veurà reduïda, per tant, reduïm la DAG. Mentre que si el banc central augmenta el cost dels diners que passa els bancs, serà més costós demanar diners i es frenaran, tant les inversions com el consum.

13. Segons la llei d'Okun que hauria de passar per tal de que la taxa d'atur del Estat espanyol es reduís un 1%?

Perquè es reduís un 1% la taxa d'atur el creixement del PIB hauria d'augmentar un 2-3%. (puja l'atur = baixa el PIB i viceversa)

14. Com expert en economia internacional que creus que passarà amb el consum i les inversions, a curt termini, a Europa?. De què creus que dependrà, fonamentalment, el consum dels ciutadans europeus? I les inversions de les empreses europees?

Creiem que en un curt termini, el consum redueix un cert nivell per culpa de la manca d'oferta i augment del cost, i les inversions també redueix a causa de la inestabilitat social i econòmica causada per la guerra. El consum dels ciutadans europeus dependrà de les expectatives de renda. Inversions depenen de les expectatives de benefici.

15. Per què es vertical la funció d'oferta agregada segons els clàssics?

Perquè a llarg termini es consumeixen tots els recursos perquè l'economia tendeix a la plena ocupació.

16. En què falla les explicacions dels clàssics sobre el crack de 1929?

L'explicació dels clàssics va fallar, ja que, segons els seus pensaments, la situació de la caiguda de la DAG, hagués tornat a una situació de plena ocupació si els preus i salaris haguessin baixat fins a un punt d'equilibri, però no tenien al cap que **els preus i salaris són rígids a la baixa**.

17. Què intenta demostrar el model keynesià?

El model keynesià intentava demostrar la relació que existeix entre el nivell d'ocupació i el nivell d'ingressos d'un país.

Keynes negava el pensament dels clàssics de què l'atur s'arreglaria amb el pas del temps i negava la tendència automàtica cap a la plena ocupació. A més ell deia que l'Estat és qui tenia la capacitat i responsabilitat d'arreglar les crisis, ja que la causa era la insuficient Demanda Agregada.

18. Quina va ser la gran aportació de Phillips al pensament econòmic?

La gran aportació de Phillips al pensament econòmic va ser "la corba de Phillips", un principi de la teoria econòmica que estableix una relació inversa entre la inflació d'un país i l'atur d'aquest.

Aquesta corba estableix un vincle entre la perspectiva econòmica i la monetària.